

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

(Ціна 1. прим. в таборі 4 ф.)
" " поза таб. 5 ф.)
На місяць в таборі . . 30 ф.
" " поза табор. 40 ф.
На 3 місяці в таборі . . 90 ф.
" " поза таб. 1 м. 20 ф.

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Видає „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

Ч. 60. (107).

Четвер, 30. серпня 1917.

Рік III.

Від Редакції

Редакція повідомляє передплатників „Громадської Думки“, що з огляду на великі труднощі з доставкою паперу, 60. число часопису не могло вийти 25. серпня, а також попереджує, що, доки справа з папером не буде урегульована, можуть трапитися ще й інші випадки нерегулярного випуску нашої часопису.

Боротьба України з Московщиною.

В попереднім 106. ч. „Громадської Думки“ ми зазначили видання нового акту з боку російського правительства в справі автономії України. Цим актом правительство признало завязок окремого правительства на Україні через утворення Генерального Секретаріату, що має рішати всі питання самоуправи й творити найвищий орган управи України аж до скликання Установчого Зібрання. Та згори обмежено Україну до п'яти губерній, хоч Українська Центральна Рада ждала десять губерній—та полишено земствам решти губерній право прилучення до України після своєї волі. Таким робом правительство всі надморські губернії та дві промислові, Катеринославщину й Харківщину, хоче ще ратувати викрутом, надіючись, що вони не прилучать ся до України, й числить на русофільські земства цих губерній, які мають вратувати копальні й Чорне море для Росії.

Ми зазначили цей викрут російського тимчасового правительства, застерігаючи собі слово до приходу повного тексту того розпорядку; та події на Україні приневолюють нас за-

брати скорше слово в цій справі. Останні вісті („Франкфуртер Нахріхтен з 28. серпня) говорять про бунт і потребу окремих заряджень з боку російського правительства в Києві; значить, загострило ся становище України проти Росії до явної боротьби з причин нещирого поступовання тимчасового правительства супроти домагань України. Докладних вістей про цей бунт України поки що не маємо, та будемо старати ся з поданих вісток змалювати причини невдоволення України, яке викликало правительство перекинування угоди України з Росією з дня 13. липня с. р.

Угоду України з Росією перевели міністри Керенський, Церетелі, Некрасов і Терещенко і, на основі її видала 16. липня с. р. Українська Рада другий універсал, в яким говорить ся: „Доповнена представниками інших народностей Центральна Українська Рада виділить споміж себе відповідальний перед нею Генеральний Секретаріат, який буде предложений до затвердження тимчасовому правительству в характері представника найвищої кращої влади тимчасового правительства на Україні, щоби він міг виповнити складну роботу організації й будовання життя цілого краю у згоді з цілою революційною Росією“.

Іменем правительства міністри видали 15. липня свою декларацію, в якій затемнено зміст української організації й преставлено справу так: „Тимчасове правительство порішило назначити яко найвищий орган управи кращими справами на Україні окремий орган—Генеральний Секретаріат, склад якого буде означений правительством по порозумінню з Цент. Укр. Радою.“ Та теоретик ро-

сійського права проф. барон Нольде, оцінюючи цей акт з кадетського становища, пише зовсім ясно, що тим договором власть на Україні передана зовсім Раді і її органі—Секретаріатові, а за російським правительством збережено тільки „Nudum nis“ (голе право) затвердження сього Секретаріату і остаєть ся тільки фікція (обман), що Секретаріат представляє на Україні „власть тимчасового правительства.“ Договір цей—як він каже—не тільки наклав Раді України, яко власть, але й Україну наклав Росії, якої у Росії не признавано—та відрізав українською землею Росію від Чорного моря.

Не диво, що цей договір міністрів тимчасового правительства викликав кризу в Росії й спричинив уступлення кадетських міністрів з кабінету. Та небагом Керенський прихилив назад до участі в коаліційнім міністерстві кадетів, які дали привід до зміни й перекинування української угоди в дусі централістичної Росії. І як Українці предложили домаганне вилучити десять українських губерній, правительство признало тільки п'ять осередніх: Волинську, Київську, Подільську, Чернігівську та Полтавську, а надморські губернії: Херсонську, Бессарабську, Таврійську й промислові губернії з копальнями вугля та заліза: Катеринославську й Харківську—віддало до розсудження земствам, в яких сподіваєть ся найти підпору проти України, щоби вратувати для Росії копальні й Чорне море.

Крім сього далі віддало правительство 17. серпня вказівки, які противлять ся українській угоді з тимчасовим правительством з дня 13. липня. Україн-

ська Центральна Рада прийняла резолюцію проти цих вказівок, що вона вважає своїм обовязком повірити виділові Ц. Р. і Генеральному Секретаріатові виробленню законної норми відносин між Центральною Радою й Секретаріатом і заставляє тимчасове правительство зайняти ся питанням: мир чи війна та питанням кари смерти. Вона робить приготування до скликання Установчого Зібрання України і звертає увагу населення на перекинування договору вказівками збоку тимчасового правительства та взиває весь працюючий люд до боротьби за свої інтереси. У відповідь на неприхильне становище Росії, на запрошення до московського конгресу, Україна відмовляєть ся від участі в московському конгресі, де організуєть ся Росія в ціли продовжування війни й скріплення російської буржуазії, ворожої Україні.

Українські робітники порішають разом з тим на своїм конгресі в Києві завізвати російське правительство до приневолення союзників почати негайно мирові переговори з осередніми державами, а навіть проти їх волі закінчити війну з огляду на се, що Росія, а тим паче Україна, не має ніякого інтересу в продовжуванні війни, тільки шкоду і руїну, яка загрожує революції й автономії України.

Таким робом зазначаєть ся терен боротьби України з Росією, Києва з Москвою й Петроградом. Росія хоче далі вести війну, бо вона зависима економічно від своїх союзників і має надію подавити всі сепаратистичні стремління поневолених народів та справити Росію на шлях централістичної республіки. Вона грозить си-

лою фінляндським змаганням, вона стягнула туди козацькі полки й заборонює довіз харчів до Фінляндії, щоби голодом змусити її до признання над собою панування Росії. Вона повертає українську угоду на кадетські централістичні шляхи й готується до боротьби проти поневоленних народів, які під проводом України домагаються конфедерації вільних держав в межах Росії.

Керенський при отворенню московського конгресу говорить усім національностям, що вони хочуть знасилувати вільну волю Росії й кличе, визиваючи: Руки геть! Він ставить найвищим імперативом (росказом) се, що обіцяє тимчасове правительство й всилаєть ся на Установче Зібрання, яке відсуває до Петрового дня. Та правительство, як бачимо, перекручує свої обіцянки в міру того, як почуває себе сильнішим, і поневолені народи не можуть на його покладати ся. Фінляндія й Україна заявляють свою волю і ця воля для них найвищий закон, бо це воля усього народу Фінляндії й України, і бунт України в Києві та бунт Фінляндії проти розв'язання сейму кличе у відповідь Керенському й тимчасовому правительству від свого народу: Руки геть!

II.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

У Зальцведельським таборі за-снувало ся „Подільське Видавничо-Просвітне Кооперативне товариство“, яке має по війні, повернувши на Поділля, через видавання часопису й книжок, заснування бібліотек, читалень і тому подібними способами ширити між населенням українсько-національну, політичну, соціальну й культурну свідомість і сільсько-господарське знання.

Співчуваючи ідеї т-ва вітаємо його й бажаємо йому як найкращого розвитку наміченої в програмі діяльності на користь українського народу!

Ред.

Голос України—за миром.

З Відня доносить видавана Українцями часопись „Україніше Нахріхтен“:

Загальна конференція українських робітників у Києві прийняла таку резолюцію в справі війни:

„З огляду на те, що війна загрожуює знищенням здобутків ре-

волюції й автономії України, що економічна руїна привела край до упадку, що всьому пролетаріатові, як і всьому робочому людові грозять найбільші нещастя, порішає конференція таке: Війна мусить бути закінчена в найскорішій часі. До сього мусить ся завізвати Англію, Францію та прочих союзників, щоби вони в купі з Росією негайно почали широкі переговори з осередками державами, а як би союзники отягали ся—належить з боку Росії понехати воєнні операції“.

(Франкфуртер Цайтунг з 25. серпня рано).

Сей голос робітників України в цю хвалю має світове значіння і є мабуть початком великих подій на Україні. (Ред.)

Незадоволення Українців зазначеними Тимч. Прав. границями України.

Італійська часопись „Коррієра делля Сера“ доносить з Люгано: Означені тимчасовим правительством границі автономної України які обіймають тільки губернії київську, подільську, волинську, полтавську і чернігівську, не вдовольняють Українців, хоч в цих губерніях північні повіти мають великоруську більшість(?). Українці домагаються ще Бесарабії, де мешкає румунська людність.

(Франкфуртер Цайтунг з 22. серп. полуд.)

Італійська часопись очевидно, так боронить інтересів своїх племянників Румунів, що не добачила причини невдоволення Українців. Українці невдоволені границями України тому, що в окрузі їх не вчислало правительством чорноморських губерній: Херсонщини, Таврійщини, Катеринославщини і Кубанщини та української частини Бесарабії і області війська Донського та ще промовчало й Харківщина, де лежать рудокопні багатства України. Їх приналежність до України казало правительством рішати земствам, оскільки вони її схочуть. Не без того буде, щоби правительством підпирало там ворожі елементи України, щоби вратувати копальні і Чорне море для Росії—та се проба засуджена з гори на невдачу. Більшість людности в цих губерніях—Українці, і з цих губерній рекрутують ся українські полки тепер на Україні, то земства разом з правительством мусять уступити під напором війська і флоту на Чорнім морі, де в 95% моряків Українців.

Україна й Японія.

Як ми доносили про відвідини до українського правительства з бо-

ку японського посольства, зазначили ми міжнародне значіння цих відвідини, що рівняють ся признанню України окремою державою. Тепер маєм потвердження цього погляду й серед Центральної Ради:

З Відня пишуть: Новий Орган Українського Центрального правительства сповіщає, що цими днями наспів член японського посольства з Петрограду до Києва і зложив свої відвідини з привітом Українській Центральній Раді. Яку ціль мало японське посольство з цими відвідинами, не подає українська київська часопись, та констатує (потверджує), що Українська Центральна Рада була дуже вдоволена цими відвідинами, бо й вона бачить в цім признанні нового українського правительства самостійним правительством з боку Японії.

(Генераль Анцайгер з 23. серпня рано).

Загострення спору України з Росією.

Українська Центральна Рада відмовила висилки свого представництва на національний конгрес у Москві. Генеральний секретар України Винниченко уступив через свою різницю поглядів проти російського правительства, та ще лишаєть ся на своїм становищі аж до іменования свого наслідника.

Ген. Корнілов буде присутній на засіданнях Ради. Він відмовив запрошенню правительства бути представником на національним конгресі у Москві.

(Франкфуртер Цайтунг з 26. серп. полуд.)

Спир України з тимчасовим правительством Росії.

З Петрограду доносить телеграфічна агенція: Українська Центральна Рада, прийнявши до відома вказівки генеральному секретаріатові з боку тимчасового правительства з дня 17. серпня, постановила резолюцію, в якій заявляєть ся: Вказівки суперечать укладам, які заключило тимчасове правительством з Радою через міністрів. Центральна Рада для постановлення трівого ладу на Україні уважає своїм обовязком доручити Виділові Центральної Ради і Секретаріатові вироблення законного унормовання відносин між Центральною Радою і Генеральним Секретаріатом і заставити правительством зайняти ся питанням війна чи мир та питанням карі смерті.

Крім сього повинні наступити негайно приготування до скликання Установчого Зібрання України і такогож зібрання для Росії. Звертаєть ся проте увагу всіх національ-

ностей України на ці недостачі у вказівках з боку правительства і видаєть ся поклик до робочих мас усеї України організувати ся до боротьби за свої інтереси та гуртувати ся коло Центральної Ради України.

[Франкфуртер Цайтунг з 25. серпня веч.]

Вже заздалегідь ходили вісти, що тимчасове правительством хоче поперекручувати проєкт автономії на свій лад і, як бачимо, на ділі так воно й стало ся. Україна мусить йти своєю дорогою, щоби здобути собі належні права на чолі свого народу.

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Назадництво російського правительства.

Штокгольмська часопись „Альгемен Гандельсблат“ сповіщає з Амстердаму: Часопись Горкого „Новая Жизнь“ наводить ознаки назадницького напрямку, по яким тепер стало йти російське правительством: 1) завело назад кару смерті; 2) часописі лівих партій конфіскує, політичні групи лівих переслідує; 3) проти провідників большевиків, виступає з безпідставним обжалуванням за державну зраду; 4) понехавло всі реформи; 5) проголосило, що порішення штокгольмської конференції її не вяже—а хоч цю конференцію скликувала Рада роб. і сал., признало її приватним підприємством; 6) проголосило війну до кінця, то значить без кінця; 7) відсуває скликання Установчого Зібрання, а на його місце скликає велику краєву конференцію до Москви, покликуючи до неї всіх консервативних подвижників протиревольуції.

(Генераль Анцайгер з 21. серпня рано).

Щось недобре дієть ся в Росії!

Державна конференція в Москві.

Петроградська телеграфна агенція доносить: Тимчасове правительством вислало 1500 запрошень на державну конференцію в Москві. 132 запрошення вислано до земств, 186 до городських управ, 88 до місцевих соціальних організацій. До цієї конференції допускає воно всіх депутатів, вибраних на конференцію в Петрограді, яка відбула ся недавно. Публики не буде допускати ся до цієї конференції, тільки для дипломатичного тіла. (послів чужих держав) заховаєть ся окремі місця засідання відбуватимуть ся у вели-

кім городським театрі. На конференцію поїде президент і декілька міністрів. Всі засідання конференції буде провадити Керенський, який отворить зібрання дня 25. серпня, прочитуючи заяву. В цій заяві будуть виложені головні питання політичного положення й хазайського життя Росії.

(Франкфуртер Цайтунг з 22. серпня веч).

Так отже дістала поки що Росія таки Установчі збори—без вибору народу, а з вибору правительства.

Фінляндська криза.

Зі Штокгольму доносять через Гапаранду: Виступлення Токоя з фінляндського сенату було першим кроком до рішучого розриву Фінляндії з Росією. Як що фінляндський сейм буде противити ся, правительство буде приневолене до гострих способів. З Петрограду відійшли вже до Фінляндії козаки й панцирні автомобілі.

З Базеля доносить бюро Гаваса з Гельсінфорсу: Президент нового сенату Маннар, соціаліст, якому поручило правительство утворення сенату, заявив, що він не може сповнити того завдання, коли б розв'язаний сейм хотів почати свої засідання. Тому що генерал-губернатор не міг згодити ся на ці умови, Маннар уступив. Губернатор поручив провідникові старо-фінляндської партії проф. Інгманові утворити новий сенат.

Швейцарське українське пресове бюро в Швейцарії доносить, що тимчасове правительство заборонило довіз харчів до Фінляндії. Причина цьому є не намір виголодження Фінляндії, а страх перед нападом Німців на Росію від сторони Фінляндії. „Дайлі Майль“ сповіщає, що наслідком нових розривів у Фінляндії проголошено в Гельсінфорсі і містах Фінляндії загострений воєнний стан.

Франкфуртер Цайтунг з 23—25. серпня.

Правительство про права конгресу в Москві.

З Копенгагена доносять петроградська телеграфічна агенція: Тимчасове правительство порішило дня 20. серпня, що конференція в Москві не має права до порішування справ. Цю конференцію скликається, щоби правительству дати можливість поділити ся з представниками своїми поглядами на біжучі політичні питання. Президент міністрів Керенський буде говорити про діяльність правительства взагалі й про воєнне положення; Авксентієв—про внутрішню політику; Прокопович

—про хазайське положення; Некрасов—про фінансову політику правительства.

Генераль Анцайгер з 25. серпня рано.

Вісти зі світа.

МИРОВА НОТА ПАПИ ДО ВСІХ ДЕРЖАВ.

Папа видав ноту до всіх держав, в якій промовляє за миром на тих умовах: мир треба заключити на основі справедливості, не насильства, жадає вольности моря, мирового суду, відкинення всякого відшкодовання, опорожнення й відбудови Бельгії та обсаджених областей Франції, повороту Німцям кольтоній. В справі Ельзасу й Лотарингії та питання Трієсту-Трентіно належить помирити ся дорогою згоди. В справах Сходу й Балкану кермувати ся бажаннями народів, передовсім бажанням Поляків, які доволі потерпіли в цій війні.

ВІДГОМІН НА МИРОВУ НОТУ ПАПИ.

„Maten“ доносить, що Рібо на першій засіданню Французького парламенту дасть відповідь на мирову ноту папи.

Бюро Рейтера доносить: Англійський посол у Ватикані подав до відома папі, що англійське правительство візьме ноту папи під доброзичливу розвагу й вискаже свій суд.

Російський посол в Вашингтоні заявив, що правительство Росії не відповіло ще на ноту папи, та в кермуючих кругах є переконання, що папські пропозиції не годяться з демократичними бажаннями Росії.

„Секолько“ доносить з Петрограду, що тимчасове правительство візьме під доброзичливу оцінку ноту папи і воно має таку саму ціль скорого і хвального мира для всіх держав. Більшість Німецького парламенту, себто центри, поступовці і соціал-демократи заявили на переговорах головного виділу, що вони будуть підпирати папську інтервенцію в справі мира.

АНГЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ЗА ШТОКГОЛЬМОМ.

Наново скликана конференція робітників в Англії заявила ся 1,234.000 голосами проти 1,231.000 голосів, отже більшість виносить тільки 3000. Так отже зручно орудує англійське правительство, що перетягнуло на свою сторону часті робітничих голосів. На конференції 10. серпня було за участь в конференції в Штокгольмі 1,846.000 проти 530 голосів.

Коли запала більшість за участю на мировій конференції сим разом схопилась буря оплесків радости серед російських делегатів, присутніх на конференції. Більшість кликала і ура; опозиція кликала: Німецька побіда!

Чхеїдзе іменем Ради робочих і салдатів вислав телеграму до Ген-

дерзона, і Макдональда, в якій висказує радість з голосовання робітників за участю в мировій конференції: „Ми пересвідчені, що вдасть ся англійським робітникам поконати всі труднощі, щоби вони взяли участь у великій ділі разом з соціалдемократами союзних країв та згуртували разом пролетарів усіх країв до боротьби за справедливий і тривкий мир.“

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав).

На західнім фронті розгоріла ся боротьба на цілім просторі від Фляндрії аж до Маасу, не минаючи побережжя, під проводом Англійців.

Дня 20. серпня по дев'ятиденнім барабанним огні стала наступати інфантерія французька на просторі 20 км. по обох сторонах Маасу, і битва триває до тепер.

На італійським фронті таксамо Італійці підняли наступ в сторону Трієсту під селом Врх (Верх) і в околиці Гріб-Констанєвіца. В цій битві вони втратили 5600 салдатів, які взяті до полону, та 30 скорострільів. Битва триває далі. В горах коло Азіяго Італійці відступили на просторі 15 км.

На східнім фронті як доносить „Times“ кипить боротьба на просторі 100 миль від долини Салонік аж по Галац. В Галичині тихо.

За місяць липень затопили підводні судна осередніх держав 811.000 тоннів. За пів року боротьби підводними суднами затоплено 5,495.000 тоннів торговельної флотії антанту. Се одна з причин, чому Англія поволі схиляєть ся до мира під натиском публічної опінії.

3 таборового життя.

— Генеральна Старшина. 20. серпня відбуло ся засідання Генер. Старш.

На початку засідання т. президент подав сумну вістку про несподівану смерть т. Олександра Вабка, колишнього четаря вецлярської Січі, який на протязі 7 місяців вів просвітно-організаційну роботу на Волині. На проповідію президента вшановано пам'ять помершого товариша вставанням і перейдено до справ денного порядку, а саме: відчитано і затверджено протокол попереднього засідання; вислухано й прийнято до відома тяжневі звідомлення організацій, при чім ухвалено надалі цих звідомлень на засіданнях не читати, а референти дотичних організацій мають самі полагоджувати справи своїх організацій, а на засіданнях коротенько на словах реферувати. Важніші справи й ухвали організацій, які не можуть референти самі залагодити і затвердити, підносять ся на засідання. Багато часу зайняв розгляд і затвердження бюджету на вересень м.

З приводу бюджетів організацій на засіданнях Г. Ст. завжди відбу-

вають ся гарячі дискусії, для усунення яких, а також для урегулювання справи за помож організації і окремих членів вибрано бюджетову комісію з трьох душ.

На честь події, які тепер відбувають ся на Україні, ухвалено урядити велике свято, на яке стягнути сусідні з табором команди. Свято мало б відбутися в найближшу неділю, але, в разі неможливості з-за технічних чи інших умов, дозволено президії пересунути на слідуочу, за першою, неділю.

Від Союзу В. України одержано вістку, що зроблено заходи для скликання в Раштаті міжтаборової конференції (по три чоловіки від кожного табору). Ухвалено з того приводу скликати в слідуочу суботу (25. серпня) надзвичайне засідання Генеральної Старшини для обговорення справ, потрібних до піднесення на конференції, після чого скликано буде ще Народню Раду, яка нарадить ся над усіма тими питаннями й вибере делегатів. А—к.

— Театр. У неділю 26. серпня Музично-Драматичне т-во ім. Лисенка виставило драму І. Тобілевича „БУРЛАКА“.

Не вперше ми бачим цю драму на нашій сцені і тому наші сподівання були побачити її на цей раз виконаною з повним успіхом. Але на превеликий жаль вистава пройшла, висловлюючи ся мягко, не зовсім добре, або—лучше сказати—зовсім недобре. Дивно, що ті самі артисти, які неоднократно проявляли хист у виконанні річей, трудніших навіть, ніж „Бурлака“, на цей раз „підкачали“, як характерно висловлюють ся наші земляки. Будем надіятися, що артистичний гурток при найближшій нагоді постараеть ся згладити неприємне вражіння послідньої вистави.

Zet.

— Пам'ятний день в таборівім житті. Дня 18. с. м. минув рік, коли то наші визначніші громадяне, числом коло 30, зібрались в справі невідповідних заряджень Президії „Просвітнього Виділу“. Дискусія оберталась коло сього, що Президія „Просвітнього Виділу“ зовсім не числить ся з нашою громадою і, незвідючи докладно настрою маси, робить своїми зарядженнями промахи, які можуть некорисно відбитись на нашій просвітній роботі. Ухвалено тоді відповідну резолюцію з тим, щоби Президія „Просвітнього Виділу“ скликала як найскорше засідання „Генеральної Старшини“. Сі сходи ни викликали відтак гострий протест з боку більшости членів „Просвітнього Виділу“. Сходина з 18. серпня названо „тайною нарадою“, „зборищем“ і т. п. Від сього часу зачалась в нашій громаді боротьба з „Просвітнім Виділом“, де більшість його обстоювала за авторітетом „Просвітнього Виділу“ і була против усяких реформ, які мали на цілі визволення нашої громади з неограниченої власті „Просв. Виділу“. Боротьба тягнулась майже три місяці і скінчилась як звісно в падолисті 1916 р. погромом „Просвітнього Виділу“. Місце его зайняли Генеральна Старшина з виборним

головою на чолі.—Членам Провітного Виділу відібрано тоді привілеї, які вони мали в громадї, і зрівняно їх цілковито з инчими членами нашої громадї. Від цього часу зачалась у нас власна господарка, яка, як бачимо тепер, видала гарні наслідки. Наші люди вдоволені з цього, що самі управляють тепер собою, і вони показали, що управляти собою потраплять дуже гарно. І се дуже добре, що так сталось, бо ось нам і так на повороті до дому прийдець ся самим управляти собою на нашій свободній Україні. Тут в таборі ми трохи набрали практики в сьому зглядї.

—Народне свято в день 2. вересня с. р. Від комітету, який улаштує свято відродження України, дістали ми таке повідомленє: На засіданю президї Генеральної Старшини і голов від наших товариств дня 23. с. м. ухвалено було дня 2. вересня с. р. улаштувати велике народне свято. Програма його будє обіймати цілий день і складатиметь ся з трьох частей: 1) Святочні вправи „Сїчи“ при звуках оркестри на сїчовій площі. Там буде виголошена також промова президента нашої української громадї і відспівано буде сїчовим хором в супроводї оркестри кілька наших сїчових пісень. 2) З сїчового плацу відбудеть ся манїфестаційний похід Сїчовиків при співі Сїчовиків і звуках оркестри головними вулицями табору. Коло школи відбудеть ся стріча сїчового походу з театральною дружиною, прибраною в історичні костюми і делегатами від організацій. Похід прийде під Народний Дім, де відбудеть ся святочний концерт, в програму якого увійдуть пісні, котрі будуть відспівані т-вом Лисенка, реферат про значіння сучасних подій на Україні, декламації і промови. Хто бажав би промовляти підчас того концерту, хай зголосить ся до голови комітету т. Терлецького.

В звязку з цілою манїфестацією відбудеть ся вистава історичної драми „Дорошенко“. Драма в яку вложило товариство ім. Лисенка багато труду й кошту, буде виставлена перший раз на сцені Народного Дому. Ціла манїфестація зачнець ся о 10. год. перед полуднем, а скінчить ся о 9. год. вечером. Докладніша програма буде подана в слїдуючїм числі нашої часописи.

—Об чїм говорять в таборі. Сими днями ішла найбільше балачка про се, чи буде мир скоро чи ні. Деякі казали, що мир може бути ще перед зимою, бо дуже можливо, що папа добре поінформований про ситуацію і тому виступив з письмом в справі мира. Більшість однак не віристь, щоби мир був вже сього року, а „Сїльський господар“ робить приготування, щоби призначений йому город справити для будучого року. Поживемо—побачимо.

ЖЕРТВИ.

На будову памятника номер. тов.
О. Лебедїв—10 ф., Т. Войченко—10 ф., Р. Пилипенко—20 ф., Е.

Озиной—90 ф. Разом . 1 м. 30 ф.

Ком. № 2748. . . . 6 м. 10 ф.

Ком. № 2591. І. Петруньок—1 м., Р. Онопрїйчук—50 ф., О. Гриценко—50 ф., Т. Устименко—60 ф., І. Стелін—10 ф., А. Мирошник—10 фен., П. Пискалюк—1 м., А. Чиховек—1 м., С. Зайченко—1 м., Д. Коцюбинський—1 м., М. Ісаєнко—1 м., Никон—20 ф. Разом . . 9 м. 20 ф.

Ком. № 2628. П. Лижків—50 ф., М. Воробїв—50 фен., М. Немирич, І. Омельченко 1 м., З. Сальвестер—50 фен., У. Браманчук—20 фен., А. Омельченко—50 фен., Разом . . 3 м. 70 ф.

М. Кужель—1 м., І. Богуж—50 ф., Кулик—50 ф. Разом . . 2 мар.
Ком. Ziegenberg Kr. Friedberg . . . . 2 м. 70 ф.

Ком. № 11600—Я. Коваленко—2 м.
Ком. Alzau Rheines, № 330.—16 м. 50 ф.

Ком. Berkach, № 10931. В. Лазаренко—1 м., І. Кушнір—1 м. 10 ф., Л. Савчук—1 м., С. Криворучка—1 м. 50 ф., П. Кейбал—1 м., М. Шапленко—1 м., Ф. Маслів—1 м. Разом . . 7 м. 60 ф.

Ком. Виствиленрод. № 1963.—6 м. Павло Л.—50 ф., Я. Касяненко—50 ф., П. Гострий—50 ф. Разом . . 1 м. 50 ф.

Димитрій Пинту . . . . 50 ф.

Ком. Kirburg № 1621. . . . 7 м.
Ком. № 3700. Г. Мелник—50 ф., П. Безиїв—20 ф., П. Лапуцький—50 ф., П. Орновський—20 ф., Ю. Швець—50 ф., П. Стадний—50 ф., Д. Нипонорчук—20 ф., Л. Стадничук—50 ф. Разом . 3 м. 10 ф.

Ком. Bapbach, № 1966. Л. Лягушин—1 м., С. Кривенко—30 ф., Д. Петрушка—50 ф., І. Мальяр—30 ф., Г. Регуш—20 ф., Г. Михно—50 ф., Ю. Явтухів—50 ф., С. Ратченко—50 ф., С. Худа—1 м., П. Скрипник—50 ф., П. Данько—50 ф., А. Реків—50 ф. Разом . 6 м. 10 ф.

Ком. № 2646, А. Зюзька—10 ф., Г. Маховський—10 ф., Хуторний—1 м., І. Красюк—20 ф., Н. Митрофанів—1 м., І. Друценко—1 м., Хоша Д.—10 ф., В. Коваленко—10 ф., Д. Білявський—50 ф., Г. Антон—10 ф., П. Недомовний—10 ф., С. Галя—10 ф., Я. Дикан—20 ф., К. Швець—20 ф. Разом . 4 м. 80 ф.

Ком. Leisenwald, № 2741. І. Шипотько—1 м., К. Литовченко—1 м., І. Красюк—1 м., Д. Білодїд—1 м., Д. Сусь—1 м., А. Бондар—1 м., Л. Гожий—50 ф., Д. Агарка—1 м., М. Супряга—1 м., П. Дрожан—1 м. Разом . . 9 м. 50 ф.

Переписка Редакції.

Одержано передплату на часопис „Громадська Думка“ від таких команд:

Ком. Fleisch si Frankfurt 3 м. 90 ф., gem. Marbach i м. 30 ф., Biebrich № 2667—4 м., 20 ф., Firma Dyrkerahofs Widman Biebrich a/Rhein 3 м. 70 ф., Schwarz № 10430—1 м. 30 ф., Brünigshaus in Werdohl № 1764—30 ф., Weinebach № 978—1 м. 50 ф., Rohrbeck, Kr. Arnswalde 30 ф., gem. Erischborn Kr. Lauterbach 3 м., Oetzlingen Kr. Montabauer 30 ф., Stammheim Kr. Friedberg 30 ф., Wische u. Schärfe Frankfurt a/m. 2 м. 30 ф., № 3689—90 ф., Bückers № 2833—1 м., 50 ф., Hertmanhain № 585—60 ф., № 2646—30 ф., Kubach „Начало Волі“ 8 м. 10 ф., № 3845—30 ф., gem. Hübengen № 10188—3 м. 50., Gross Rohrheim 5 м. 80 ф., № 2634—1 м., Nielbach 4 м. 58 ф.,

Ком. Grube Schottenbuch № 1720. Гроші Ваші 1 м. 35 ф. одержали, але книжок котрих ви замовляєте, ми не маємо. Зверніть ся до Зальцведела. Просимо відповісти, куди повернути Ваші гроші.

Павло Захарів. Історія коштує 6 м. Але зараз не маємо на складі. Коли буде мати, то оголосимо у часописі.

Гриць Воробїв. Ваші 2 м. 21 ф. ми не одержали.

Кухар і Бондаренко. Ваша скарга не подано з огляду на її недокладність.

Команді Nauborn Grube Juno, № 1436, Т-ву «Правда». «Запомогово-роздавочний комітет сповіщає, що вислани Т-ом «Правда» до Генеральної Старшини жертви 9 м. 68 ф. для видачі хорим полоненим т. Крачковському й Карамушці, були передані комітету, в яких і видано 4 м. 84 ф. Карамушці. Тов. Крачковський 8. серпня виїхав на робітничу команду gem. Rixfeld, Kr. Lauterbach. Комітет прохає повідомити, на що обернути решту грошей.

СПИС

прийнятих до Т-ва «Сїч» 16. серпня 1917 р.

Левченко Петро, Іщенко Андрій, Богомаз Дмитро, Лисенко Андрій, Вишман Олександр, Пояченко Михайло, Гуненко Данило, Погибель Грицько.

СПРАВОЧНЕ БЮРО Генеральної Старшини.

Левченко Іван V. № 1720, команда № 3618. Проханє Ваше було подано, але інспекція завернула нам марки назад і замінила їх не зголосивши ся, через те, що

запізно подані. Чекові марки находять ся при канцелярії Генеральної Старшини й їх можете одержати при повороті до табору.

Шкура Тимофій і Плоский Василь № 36915 і 36914 таб. Danzig W. Pr. Проханє Ваше прийнято до відома й при першій можливості будете перенесені.

Команда Raab № 355. Проханє Ваше одержали й заходи на стягненє команди до табору на виставу «Дорошенко» 2. вересня, будуть зроблені.

Позір!

Сїчовики! Складайте жертви на волинські школи і освідомлюйте других, щоби те саме робили! Як колись Сїч боронив нас перед Польщею, так тепер кожний Сїчовик повинен боронити наш народ на Волині перед польською навалю. Тільки тепер нашим оружжєм будуть грїш і нашими твердинями наші українські школи. Гроші просимо надсилати на адресу:

Ukrainischer Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung K.-G.-L. Wetzlar.

Отаманна Старшина.

Табір Вецляр.

Заходом Генеральної Старшини й усіх організац. Українськ. Громади

В НЕДІЛЮ 2. ВЕРЕСНЯ ЦЬОГО РОКУ

відбудеть ся

СВЯТО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ

— I —

На сїчовій площі початок рано в 10. год.

- 1). Терлецький. „Святочний марш сїчового полку С. В. У.“—Відограв духова оркестра.
- 2). Привіт представн. Української Громади.
- 3). Сїчові вправи.
- 4). Церемонїальний похід.
- 5). Похід до театру зі співом і оркестрою.

— II —

— Коло театру. —

- 1). Промова президен. Українськ. Громади і президента Народ. Ради.
- 2). Проф. Лепкий. Реферат про відродженє України
- 3). Шевченко. „Заповіт“—Проспівав хор т-ва ім. Лисенка разом з учасниками свята.
- 4). Франко. „Пролог до поеми „Мойсей“—декламація т. Біличенка.
- 5). Лисенко. „Встала хмара з за Лиману“—проспів. хор т-ва ім. Лисенка.
- 6). Промови.
- 7). Лисенко. „Наш Отаман Гамалія“—проспівавхор т-ва ім. Лисенка.
- 8). Національні пісні.

— III —

В НАРОДНІМ ДОМІ

Музично-Драматичне т-во ім. Лисенка виставить пєсу
Старицької-Черняхівської

„ГЕТЬМАН ДОРОШЕНКО“

Початок вистави рівно о 2. годині.

І, II, і III. дїї до вечері. Решта—2 дїї з 7. год.

В перервах гратиме духова оркестра.

Комітет по уладженню свята.